

مختارات من أدب العرب

مؤلف:

إمام سيد ابوالحسن علي حسن ندهي

حل لغات و توضيح:

نصير احمد سيدزاده - عبد اللطيف نارويي

سرشناسه	: ندوی، ابوالحسن علی، ۱۹۱۲ - ۱۹۹۹ م.
عنوان و نام پدیدآور	: مختارات من ادب العرب / مؤلف سید ابوالحسن علی حسینی ندوی؛ حل لغات و توضیح نصیر احمد سیدزاده، عبداللطیف نارویی.
مشخصات نشر	: سراوان: نشر سرچ، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۲ ص.
شابک	: 978-600-8206-15-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
پادداشت	: عربی.
پادداشت	: کتاب حاضر مقدمه‌ی فارسی دارد.
پادداشت	: چاپ دوم.
پادداشت	: چاپ فیلد: نسیم حجاز، ۱۳۹۲.
موضوع	: ادبیات عربی -- مجموعه‌ها
موضوع	: Arabic literature -- Collections
موضوع	: نثر عربی -- مجموعه‌ها
موضوع	: Arabic prose literature -- Collections
شماره افزوده	: سیدزاده، نصیر احمد
شماره افزوده	: نارویی، عبداللطیف، ۱۳۵۸ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ۷۰۴/۷۰۴۳۲ PJAT0۲۲
رده بندی دیوبند	: ۷۰۴/۸۹۲
شماره کتاب حسینی	: ۲۷۲۹۵۷۱

مختارات من ادب العرب الجزء الأول

مؤلف: السيد ابوالحسن علی الندوی

حل لغات: نصیر احمد سیدزاده

عبداللطیف نارویی

نوبت چاپ: ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۵۰۰

قطع: وزیری

صفحه آرای: یحیی قنبرزهی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۲۰۶-۱۵-۶

زاهدان - خیابان توحید

کتابسرای سادات

۰۵۴ - ۳۳۴۳۹۱۴۳

t.me/saroochsadat

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سخن نخست

آشنایی با ادبیات هر زبان از نیازهای مبرم اهل آن زبان به‌شمار می‌رود؛ زیرا با آشنایی بتوان بهره‌گیری از ظرفیت‌های زبان و ادبیات می‌توان به اندیشه‌ها و ایده‌های علمی مظهر وجود بخشید و در دریای علوم و معارف غوطه زد و در تبیین و توضیح مطالب هر علمی موفق بود.

برخی، مجموعه آثار مکتوب، به‌جای مانده از هر زبان را ادبیات آن زبان معرفی می‌کنند. امروزه قاصده ادبیات را به شعر و نثرهای ادبی منحصر می‌کنند، اما در گذشته ادبیات دایره وسیع‌تری داشته و تمام آثار مکتوب شعر و نثر - اعم از آثار علمی، دینی، تاریخی، اخلاقی و هنری - را دربرمی‌گرفته است. معمولاً ادبیات هر ملتی را آیین فرهنگی و تمدن آن ملت معرفی می‌کنند، زیرا تمام وجوه مدنیت ملت‌ها در آثار مکتوب آنها جلوه‌گر است.

ادبیات زیبا و نیرومند می‌تواند تأثیرگذاری مطالب را در حد قابل توجهی افزایش دهد و بر درک و فهم افزون‌تر مطالب یاری رساند. از

همین جاست که عده‌ای از نویسندگان با استفاده از ادبیات قوی و زیبا توانسته‌اند افکار و اندیشه‌ها و اندوخته‌های علمی خود را ماندگار کنند و به آنها لباس جاودانگی ببوشند و نوشته‌ها و کتابهایشان موقعیت برتری در میان نوشته‌های دیگران داشته باشند و مرکز توجه اهل علم و معرفت قرار گیرند؛ زیرا آنان مطالب‌شان را در جامه‌ای زیبا به مردم عرضه کرده‌اند که در نت به مورد پسند مردم صاحب‌نظر قرار گرفته است. در گستره تاریخ شاید کتاب‌ها و نوشته‌های فراوانی بوده است که با وجود داشتن مطالب زیبا و ارزشمند با ادبیاتی ضعیف و پیچیده به مردم عرضه شده و چنان که باید موقع قبور نیافته‌اند.

چند سالی است که ترجمه کتابهای عربی و اردو در این دیار در میان قشر علما و رواج روزافزونی یافته و کتابهای زیبا و ترجمه و نوشته شده است که جای خرسندی و تقدیر دارد؛ اما این واقعیت را نیز باید نادیده انگاشت که بسیاری از این کتابها دارای نثری ضعیف و آشفته بوده و خوشخوان و روان نیستند. فقر واژگانی برخی نویسندگان و مترجمان، اساده نادرست از واژه‌ها، دقت نکردن در ترکیب و ساختار جمله‌ها و استفاده بیش از حد از لحن محاوره موجب وهن این نوع کتابها شده است و چنان که شایسته چنین آثاری است فصیح و وزین ارائه نشده‌اند.

میراث ادبی منشور و مکتوب نیاکان نامدار ما در این دیار بسیار ارزشمند

است و همچون کتابهای مولوی، عطار، سعدی و حافظ و دیگر ادیبان و نخبگان صاحب‌نام در دسترس همگان است و می‌زیبد که ادب‌دوستان و فارسی‌نویسان این سرزمین به منظور دستیابی به ادبیات اصیل و تغذیه فکری و زبانی خود، از این دریای بیکران بهره برده به مطالعه این نوع کتابهای پایه و ارزشمند روی آورند.

بزرگان ما در شبه قاره هند قدر این سرمایه‌های عظیم علمی و ادبی را شناخته و ب استفاده از این گنجینه‌های گرانبها به بار علمی نوشته‌های شان افزوده و در گفتار و رشت خود از اشعار نغز و پر طراوت سعدی و حافظ و مولوی و ... استفاده کرده‌اند. چنانکه کتابها و گفتارهای مکتوب مولانا اشرفعلی تهانوی و دیگر رجای و یخته آن سامان حاوی اشعار و قطعه‌های ادبی زیادی از این دست است.

نوشته‌های ادیبان و نویسندگان معاصر ایران نیز می‌تواند در حد قابل توجهی به تقویت ادبیات یاری برساند و مداومت مستمر و هدفمند کتابهای این نویسندگان نیز تأثیر فراوانی بر نوشته‌های یک نویسنده نوپا می‌گذارد؛ زیرا ره چنان روند که رهروان رفتند.

توجه به اصول و فنون نویسندگی و ویراستاری نیز از آشفستگی و رکاکت ترکیبها و تعبیرها می‌کاهد و یک نویسنده در پناه چنین کتابهایی می‌تواند راه و رسم نویسندگی را بیاموزد.

به منظور دریافت دقیق‌تر و درست‌تر پاره‌ای از واژه‌ها مراجعه به کتابهای لغت و فرهنگ‌های زبان نیز ضروری است و مراجعه مداوم نویسنده به این نوع آثار و منابع اطمینان و اعتماد او را نسبت به نوشته‌اش افزایش می‌دهد.

فرا‌تر از تمامی این موارد لازم است تا شخص بخواهد تا بنیة ادبی خود را تقویت نماید و آن‌گونه که بایسته و شایسته است به این امر اهتمام کند و وقت بگذارد؛ آنگاه می‌تواند به آرامی قله‌های فرزادگی را فتح نماید و به مرور زمان نرسندای چیره‌دست و موفق گردد.

امروزه لازم است مدیران مدارس بیش از پیش به امر نویسندگی و تقویت بنیة علمی و ادبی طلاب اهمیت داده با برنامه‌های هدفمند و گام‌های مؤثرتر، راه‌های رشد و بالندگی طلاب و دانش‌پژوهان را در امر نویسندگی بازکشایند و فرا‌تر از برنامه‌های موجود در مدارس دینی که در زمینه پرورش استعدادهای ادبی چندان توفیقی نداشته است، با تفکر و برنامه‌ریزی گسترده‌تر زمینه‌ساز رشد استعدادها باشند.

ادبیات عرب نیز لازم است سرلوحه برنامه‌های علما و دانش‌پژوهان قرار گیرد؛ زیرا زبان عربی زبان دین و قرآن است و آشنایی مطلوب با این زبان می‌تواند آدمی را با میراث مکتوب عربی که فراوان و بی‌شمار است آشنا و راه استفاده از این گنج گران را هموار سازد.

بنابراین لازم است طلاب فراتر از زبان عربی و قواعد آن، به فراگیری ادبیات عرب نیز اهتمام کرده با کتابهای فصیح و معیاری این زبان از نزدیک آشنا شوند.

کتاب «مختارات من أدب العرب» اثر ماندگار امام سید ابوالحسن علی حسینی ندوی (رحمه الله) نیز از کتابهای مقبول و متداول ادبیات عرب است که در برنامه درسی و نظام آموزشی بعضی از کشورها گنجانده شده و طلاب علوم دینی در شبه قاره هند و پاکستان و برخی از استانهای ایران از مقالات گوناگون (متنوع) می بهره می‌برند. با توجه به دشواری پاره‌ای لغات و واژگان این کتاب به دستور استاد گرامی حضرت مفتی محمد قاسم قاسمی (حفظه الله) و صلاح‌دید ایشان به حل لغات و تعبیرهای دشوار و معقد این کتاب اقدام کردم، تا شاید طالع عزیز بتوانند بهره‌افزون‌تری از این کتاب بگیرند.

مقدمه کتاب را که حاوی مطالب و مفاهیم بسیار ارزشمند و کاربردی است، به فارسی برگردان کردم تا با دیدگاه‌های استاد ندوی در زمینه ادبیات عرب آشنایی بیشتری حاصل گردد.

در اینجا لازم می‌بینم از دوست و همکار گرامی جناب مولوی نصیر احمد سیدزاده تشکر و قدردانی کنم که در امر ترجمه پاره‌ای واژه‌ها و تعبیرات همکاری مطلوبی داشته و این تلاش اندک را بازنگری کرد و بنده نیز از

یادداشت‌های ایشان بر کتاب مختارات استفاده بردم. نیز از دیگر عزیزانی که در شکل‌گیری این اثر نقش داشته‌اند به ویژه دوست ارجمند مولوی ثناءالله شهنواز بیش از حد سپاسگذارم. الله تعالی پاداش نیک و جزای خیرشان دهد و این نوشته‌ها را در بارگاه خود بپذیرد.

و جاتوفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب

و صلوات الله تعالی علی خیر خلقه محمد و آله و صحبه و سلم

عبد اللطیف ناروین

زاهدان ۱۳۹۲/۷/۲۸ هجری شمسی

مصاف ۱۴۳۴/۱۲/۱۱ هجری قمری